

kan niet
of onbe-
rd of neer-
gekozen.
ar Chris-
nd. Maar
i
n plaats,
dienst en
roma, de
en zal op

C. V.

rken.

aten van
Heidenen
estor van
Ja Jr. te
ening ge-

nd, make
schryving
„Quaestor
Gerefor-

n nieuwe
Bijbelsche
ord vooraf
ze nieuwe
titelblad
voorzien
Jhr. Geref.
und woord
ingen en
beslist in

at: „Spaar-
ult de ge-
hierin de
urtenissen
en hij een
ten en het

e verschil-
laats, die
gd aan te
jonkheid.
Schriftster,
acht. Het
duidelijk
zijn hand
te uitgave.

we druk
litalief
dat door
men. Maar
nieuwring
is ze ten
Ds J. H.
an worden
en.

d plaats
den zullen
atwoord te
ark Noeh
I. aan den
er bedenkt,
ant o, toen
gewenscht
an het red-

sommigen
tkend,
ing uit de
„Gij licht
er, die nooit
en jammer
at was de

lachen.
zonde. Als
ij heeft ge-
gen en ge-

brulofft in
het mooiste
niet minder
alle dingen

die brulofft
en ernstig
aar gegeten

us' hart is

zeer merk-
je. Het uit-
deloos zijn
een lezing
vroeger te
lachen als
onthouden,

middel tot behoud te weten, doch het hebben, het bezitten en binnen te zijn, is onmisbaar.

Reeds aanstonds moeten we opmerken, dat de kinderen zich niet moe zullen peinen over de vraag, aan welken kant van de ark Noach zal hebben gezeten.

Doch daargelaten de vrij onzinnige vraag, is het zeker paedagogisch niet te verantwoorden, in zulk een beeld-spraak het kinderhart te willen bereiken.

En ligt het niet veel eer voor de hand, om bij deze geschiedenis op Noach's geloof te wijzen, dat zoo heerlijk aan den dag treedt in het bouwen van en het ingaan in de ark? Dan blijft men ten minste in de Schriftuurlijke lijn, vooral wanneer men Gen. 7 in verband brengt met Hebr. 11.

Wij spraken hierboven van paedagogisch niet verantwoord. Dit mogen we zeker ook wel zeggen van de toepassing achter het hoofdstuk, waarin den kinderen verteld wordt de opwekking uit den dood van het twaalfjarige dochtertje van Jairus.

Wij stemmen toe, dat althans voor oudere leerlingen bij de behandeling der Bijbelsche Geschiedenis wel een enkele maal gewezen kan worden op de symbolieken der getallen in den Bijbel. Maar dan zeker niet bij de opwekking van Jairus' dochtertje. Hier is het getal 12 een bijkomstigheid, welke allerminst aanleiding geeft tot getallen-symboliek.

Naast paedagogische fouten vonden we ook exegetische onjuistheden in de door Ds Driessen gegeven toepassingen. We denken hierbij aan wat Ds Driessen zegt achter het hoofdstuk over de geschiedenis van Zacheüs. Hij merkt daarbij op: „Gie weet wel, kinderen, dat Jericho door Jozua vervloekt is. Als echter de Heere Jezus Zijn voetstappen in Jericho zet, brengt Hij zegen en behoud mede“.

Waar staat ergens in den Bijbel, dat Jericho door Jozua vervloekt is? Misschien wil Ds Driessen ons verwijzen naar Jozua 6:17, waar we lezen: „Doch deze stad zal den Heere verbannen zijn, zij en al wat daarin is“.

Wat is echter de beteekenis dezer woorden? De sleutel tot de rechte verklaring ligt in de woorden „den Heere“. In al de steden, welke door Jozua ingenomen zouden worden, moesten de Kanaänieten gedood worden, maar de buit was voor Israël. Evenwel, de gewonnen buit in Jericho moest tot den schat des Heeren komen (Joz. 6:19). Jericho was de eersteling, het onderpand van den vollen oogst, n.l. geheel Kanaän. Zooals de eerstelingen van den graanoogst en de eerstelingen van het vee den Heere gewijd moesten worden, zoo ook de eerstelingen van den buit in 'overwonnen Kanaän.

Trouwens, dat de stad Jericho niet vervloekt is door Jozua, blijkt duidelijk uit het feit, dat deze stad later bij de verdeling des lands door Jozua aan den stam van Benjamin werd toegewezen (Joz. 18:21).

Waarschijnlijk heeft Ds Driessen dus gedacht aan Joz. 6:26, waar Jozua den man vervloekt, die het zou wagen de stad Jericho te bouwen. Hier wordt echter niet de stad vervloekt, maar de man, die deze stad zou willen herbouwen. En bij dat herbouwen moeten we dan uitsluitend denken aan het herbouwen van muren en poorten. De stad zelve behoefde niet bouwvallig gelaten te worden. Het zou ook geen zin gehad hebben, om een bouwvallige en blijvend verwoeste stad den kinderen Benjamin ten erfdeel te geven.

We willen hiermee onze opmerkingen over het door Ds Driessen verminkte boek eindigen. Er zou nog heel wat aan toe te voegen zijn. Vooral de veel gebruikte beeldspraak in de door hem gegeven toepassingen is o.l. door het kind moeilijk te verwerken. Als we b.v. lezen, dat de straat „Uitstel“ uitloopt op het vreeselijke plein „Noel“, dan vreezen we, dat zulke beeldspraak meer langs het kind zal heen gaan, dan hem treffen. Of wij dan alle beeldspraak afkeuren in het vertellen der Bijbelsche Geschiedenis aan onze kinderen? In geen deele. Maar dan moet ze ontleend zijn aan de wereld van het kind. En dat eischt veel meer psycholo-

gisch en paedagogisch kennis, dan dikwijls wel vermoed wordt.

de wereld liefhad, deed. In verband daarmee heeft Hij Zijn eigen werk gezien, en Hij heeft Zich verblijd in de wederherstelling van alle dingen. Met een opgericht hoofd, heeft Hij die toekomst tegen gelachen.

Als christenen geboden hebben, hoe kan dan soms hun gezicht stralen als overtrokken van een hemelschen lach! Die lach schittert vaak in hun oog ondanks verdriet en moeite. Zoo heeft ook onze Overste Leidsman en Voleinder des geloofs gelachen, als Hij geboden had en de discipelen, die Zijn blijdschap in God zagen, hebben gevraagd: „Heere, leer ons bidden“.

Daarmee zijn we reeds gekomen aan de idee van de overwonnen tegenstelling. Daar is een lachen, dat de ontspanning aanduidt. Prof. Schilder heeft in zijn boeken over het lijden ook geschreven over „Ironie in Gethsemane“. In die overwinnings-zekerheid, welke Jezus in Zijn worsteling had verworven —, in die hoge rust, kon Hij glimlachend zeggen tot de discipelen: „slaapt nu voort“.

Trouwens niet alleen in Gethsemane is er sprake van ironie. Prof. M. van Rhijn heeft op verschillende trekken in de evangeliën de aandacht gevestigd waar ontegenzeggelijk sprake is van ironie. Ironie is het, als men de tegenstelling ziet, de verwarring, den on-zin volkomen „door“ heeft, maar er zelf boven staat en dan vanaf dat hoogte standpunt de tegenstelling of de onmogelijkheid typeert met een woord, waar geen spot, maar vriendelijkheid in spreekt.

Wie heeft beter verstaan wat ironie was, dan prof. Geesink? Wat waren zijn laatste colleges, ondanks alles, on-

gische en paedagogische kennis, dan dikwijls wel vermoed wordt.

De 12de druk van dit kinderboek moge kwantitatief vermeerderd heeten, hij is naar ons oordeel kwalitatief sterk verminderd en daardoor voor onze Gereformeerde gezinnen onbruikbaar.

Schiebroek.

T. TIELEMAN.

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan
Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Schriftbewijs.

Een broeder schreef mij, dat hij zich zeer wel kon vereenigen met de voorstelling, die ik, in de laatste jaren voortdurend gegeven heb van geloof en geloofs-zekerheid.

Hij was voor zichzelf er ook van overtuigd, dat de zekerheid niet moet worden gevonden in „kenmerken“, maar in het eenvoudig rusten in Gods beloften.

Nu had hij echter ook wel geschriften gelezen, die een anderen toon laten hooren; geschriften, waarin wordt geleerd, dat inderdaad het zien op de kenmerken den twijfelende tot zekerheid kan brengen; ja, dat men, om van zijn verlossing zeker te mogen zijn, de kenmerken des heils eerst bij zichzelf moet hebben gevonden.

In die geschriften nu vond hij een menigte teksten aangehaald, waaruit de waarheid van die bewering zou moeten blijken.

En nu vraagt onze broeder of ik hem niet kan geven een bewijs uit de Schrift, dat die beschouwing over de kenmerken toch inderdaad niet juist is, Schriftbewijs voor de beschouwing, dat de zekerheid aan alle kenmerk vooraf gaat.

Op deze vraag antwoord ik het volgende:

a. Of iemand al veel teksten aanhaalt om daarmee zijn betoog te hevestigen, daarmee is nog niet gezegd, dat die teksten inderdaad ook bewijzen, wat hij beweert.

Goede, juiste exegese moet dat doen blijken. En daarin nu zijn zij, die wij hier op het oog hebben, tot nu toe ten eenenmale in gebreke gebleven.

Zeker, de Schrift is vol van uitspraken, waarin kenmerken van het nieuwe leven genoemd worden. Maar daarover gaat het geschil niet.

De vraag, waar het om gaat, is deze: „Wijst ooit de Schrift op die „kenmerken“ als op zaken, waaruit een twijfelende ziel tot vastheid zou kunnen worden gebracht?“

„Zegt ooit de Schrift, dat men niet zeker mag zijn van zijn heil, dan nadat men die kenmerken bij zichzelf heeft ontdekt?“

Naar mijn vaste overtuiging nooit en nergens. Bijvoorbeeld: In 1 Johannes 3:14 lezen wij:

„Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben: die zijn broeder niet liefheeft blijft in den dood.“

Oogenschenlijk leert deze tekst, dat een mensch tot zekerheid van zijn kindschap komen kan, door te zien, dat hij de broeders liefheeft.

Maar, naar het verband, waarin deze tekst voorkomt, is dat in het geheel niet de zin van dit woord. Heel die kwestie van twijfelen aan zijn kindschap ligt totaal buiten Johannes zijn gezichtskring.

Hij stelt zich op het standpunt van menschen,

de wereld liefhad, deed. In verband daarmee heeft Hij Zijn eigen werk gezien, en Hij heeft Zich verblijd in de wederherstelling van alle dingen. Met een opgericht hoofd, heeft Hij die toekomst tegen gelachen.

¶

Als christenen geboden hebben, hoe kan dan soms hun gezicht stralen als overtrokken van een hemelschen lach! Die lach schittert vaak in hun oog ondanks verdriet en moeite. Zoo heeft ook onze Overste Leidsman en Voleinder des geloofs gelachen, als Hij geboden had en de discipelen, die Zijn blijdschap in God zagen, hebben gevraagd: „Heere, leer ons bidden“.

Daarmee zijn we reeds gekomen aan de idee van de overwonnen tegenstelling. Daar is een lachen, dat de ontspanning aanduidt.

Prof. Schilder heeft in zijn boeken over het lijden ook geschreven over „Ironie in Gethsemane“. In die overwinnings-zekerheid, welke Jezus in Zijn worsteling had verworven —, in die hoge rust, kon Hij glimlachend zeggen tot de discipelen: „slaapt nu voort“.

Trouwens niet alleen in Gethsemane is er sprake van ironie.

Prof. M. van Rhijn heeft op verschillende trekken in de evangeliën de aandacht gevestigd waar ontegenzeggelijk sprake is van ironie. Ironie is het, als men de tegenstelling ziet, de verwarring, den on-zin volkomen „door“ heeft, maar er zelf boven staat en dan vanaf dat hoogte standpunt de tegenstelling of de onmogelijkheid typeert met een woord, waar geen spot, maar vriendelijkheid in spreekt.

Wie heeft beter verstaan wat ironie was, dan prof. Geesink?

Wat waren zijn laatste colleges, ondanks alles, on-

die kinderen Gods zijn en die door het geloof ook weten, dat zij het zijn.

Zulke menschen nu, zoo bedoelt hij, zien dat kindschap zich openbaren in liefde tot de broederen.

Waarvan zij door het geloof reeds zeker waren, dat zien ze uit de liefde, uit hun leven.

Nu ze door het geloof eerst weten, dat zij uit den dood tot het leven zijn overgegaan, nu komt dat ook ter hunner kennis uit die liefde tot de broederen.

En Johannes zegt dat niet om ons den weg te wijzen, waarlangs wij tot zekerheid kunnen komen; daar denkt hij niet aan.

Hij zegt dat alleen om daardoor uit te laten komen, dat gebrek aan broederliefde onder Gods volk ten eenenmale niet op zijn plaats is.

Dan is daar 2 Cor. 13:5: onderzoek uzelf, of gij in het geloof zijt, beproeft uzelf.

Volgens hen, wier meening wij hier bestrijden, beteekent dat, dat de geloovigen zichzelf moeten toetsen aan bepaalde kenmerken om te zien of hun geloof wel waarlijk echt is.

Maar Paulus bedoelt juist het tegendeel.

Paulus wil zeggen: „Julie betwijfelt de echtheid van mijn apostelschap. Maar nu moet ge uzelf eens bekijken en ziet eens of gij het geloof niet hebt. Dat is immers zoo? Welnu, daaruit blijkt immers de echtheid van mijn apostelschap, — want door wien hebt ge dat geloof, anders dan door mij, dien God daartoe tot een instrument gebruikt heeft.“

Het is er Paulus dus heelemaal niet om te doen, bij hen de gedachte te wekken: is mijn geloof wel echt, om hen dan, aan de hand van kenmerken tot een onderzoek dienaangaande aan te sporen.

Integendeel; hij gaat er van uit, dat zij gelooven en hij wekt er de Corinthiërs alleen toe op, dat zij zich daarvan nog eens goed rekenschap zullen geven.

Maar al zou de apostel ook bedoelen, dat zij zich eens moesten onderzoeken of zij wel echt geloofden, dan zegt hij daarmee nog niet, dat zij dat doen moeten aan de hand van kenmerken. Dan zou daarin nog niet anders liggen dan dit eene: „Corinthiërs, stellen jullie je nu eens ernstig de vraag: „geloof ik wel?“

Op die vraag kan ieder, op elk punt van zijn leven een antwoord geven, zonder een onderzoek naar kenmerken; ieder kan elk oogenblik antwoord geven op de vraag: „geloof ik op dit oogenblik de belofte Gods, ja of neen?“

En wie zegt: „ik weet het niet“, die spreekt daarmee uit, dat hij op dat oogenblik niet gelooft, die moet zich op datzelfde oogenblik van dat ongelooft bekeeren.

De Schrift geeft nergens grond voor een kenmerken-gebruik, als waarover wij het nu hebben.

Maar nu het tegendeel, zegt die broeder, zegt de Schrift dat dan wel.

Ongetwijfeld.

Niet in dezen vorm, dat de Schrift zegt: „denkt er om, dat gij uw zekerheid niet laat rusten in kenmerken“. Dat kan de Schrift (met eerbied gezegd) niet doen, omdat die quaestie voor haar niet bestaat.

De Schrift (en dat is hier het sterke bewijs) de Schrift kent geen andere zekerheid, dan die rust op de onfeilbaarheid van het Woord Gods.

De Schrift kent geen anderen eisch dan deze: „Geloof in den Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden.“ Altijd weer: „geloof“, zonder meer. Dat is voor de Schrift iets zoo geheel vanzelf-

vergetelijk door de fijne ironie, waarmee hij personen en toestanden teekende.

Van hem is het woord, of was het een citaat? dat humor de lach om de dwaasheid der zonde is tegelijk met de traan om de zonde der dwaasheid.

Heeft ook de Heere Jezus de dwaasheid der zonde gezien?

Hij heeft de zonde aan den lijve gevoeld. Omdat aan de zonde Gods toorn vast zat. En onder Gods toorn vergaat het lachen wel.

Toch heeft niemand als Hij zoo scherp de tegenstelling gezien tusschen de machteloosheid en het machtsvertoon van Zijn vijanden. Hij heeft ook psalm twee gelezen! En daarin heeft Hij met Hem, Die in den hemel zit, meegelachen, over de ijdelheid van het verzet tegen God en Zijn Gezalfde.

Hij!

Wat een evangelie: dat Jezus heeft gelachen. Juist Hij!

Want alleen Hij, Die sterker is dan al Zijn vijanden en in allen strijd zeker is van de overwinning, kan lachen.

¶

Als echt mensch heeft Jezus gelachen.

Als overwinnaar heeft Hij gelachen.

Daarom kan ik ook lachen. En zal ik in alle droefenis en vervolging een opgericht hoofd hebben, ziende op mijn Heere.

Wat zal een nietig mensch mij doen?

Boven alle tegenstelling uit rijst de zekerheid: De Heere gaat voort en zal Zijn werk voleinden: alle dingen nieuw!

En waar Jezus is, daar zal ook Zijn dienaar zijn.

H.

A. D.